

ПОМОГАЈ БОГ

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

4. číslo

Budyšin, měrc 1954

Lětnik 4

Serbske kublanske zeńdženje cyrkwe

Serbska ew.-luth. superintendura a Serbski cyrkwinski dzeń běštaj wšitkich serbskich fararjow, předstejerjow, kantorow, katechetow, přistajenych kaž tež přečelow cyrkwe 22. februara rano do cyrkwinskeho domu Pětrowskeje wosady na Hornčerskej hasy w Budyšinje zwolałoj. Při wšej hrubej třeskańcy — běše na 20 stopjenkow zymy — běše so nahladna ličba wopytowarjow ze wšěch stron našeje serbskeje domizny zešla. Ze Slepjanskeje wosady běchu so swěrní Serbja w połnocy na puć dali, zo bychu w prawym času, započatk zeńdženja w 9 hodž., w Budyšinje byli. Tež br. Haješ z Łaza z nječablacymi Serbami swojeje wosady njebě so přez zymu wottrašić dal. Samo Delnja Lužica bě zastupjena.

Swjatočnje započea so zeńdženje z Božej službu. Mjez tym zo měješe farar Albert Malešanski woltarnu službu, předowaše serbski superintendent Mjerwa-Bukečanski na podložku 122. psalma, 1.—3. Z poslednich naspomnjenych slowow bě sebi tema svojego předowanja wzał: „Zhromadžmy so!“ a počahowaše so w svojich wuwjedzenjach nimo Božeho słowa tež na našu maćernu rěč. Dalše dopołdniše hodžiny běchu wupjelnjene z přednoškom fararja Lazarja: „Wšelake rěče — ale jedyn Ewangelij“, z referatami fararja Alberta: „Přislušnosće cyrkwinskih předstejerjow“, fararja Zyguša-Zdžarowskeho: „Cyrkwinske wobstejnoscě w Zhorjelskim cyrkwinskim wobwodže“, fararja Lazarja: „Serbski cyrkwinski dzeń“ a sup.

Mjerwy: „Serbski cyrkwinski zwjazk a serb. superintendura“. Ze wšěch wuwjedzenjow slyšachmy přeco zaso, zo je cyrkwej zwolniwa, so při wozrodženju Serbstwa ze wšěmi mocami a při koždžičkej skladnosći wobdželić, kaž su to služobnicy cyrkwe, kotrychž dželo je z wulkim wuznamom za zdžerženje Serbstwa. hač do našeho časa, w zańdženosci činili: jako najzaslužbniši mjez nimi ma so farar Michał Frencl mjenować. Kaž ze slowow fararja Zyguša slyšachmy, su wobstejnoscě w Zhorjelskim wobwodže wosebje zrudne, haj maju so katastrofalne mjenować. hdyž w najwjetšim džěle wosadow, hdžež před 50 abo 60 lětami so cyła wosada koždžičku njedzela hišće pod Božim slowom zhromadžowaše, dobru serbsčinu w předowanju slyšeše, ze serbskich spěwarskich spěwaše, serbskich Božich službow docyła wjace njeje, dokelž tam serbskich duchownych nimaju.

Po připołdnišej přestawce měješe farar Wirth-Njeswačidlski přednošk: „Serbska rěč jako dušowpastyrski problem“. Z jeho slowow slyšachmy wo njelubych, wostrozbnjacych nazhonjenjach ale tež wo zwolniweje hotowosći k dalšemu džělu za serbsku rěč a serbsku kulturu. Ze stronow wšitkich, kiž so na diskusiji, a to dopołdnja a popołdnju, wobdželiču, bu tuta hotowosć, so při wozrodženju Serbstwa wšudže a přeco wobdželić, spóznać!

Z dopokazom. zo su tajke zeńdženja witane, bě, jako so na kōncu jenohłosnje wobzamkny, zo ma so tute zeńdženje nimo Serbskeho cyrkwinskeho dnja, kiž wotměwa so lětsa w Rakecach, dwójce wob lěto zwolać, tak zo so wobdželnicy dželiču w myslisce: „Na zasowidženje 26. a 27. junija w Rakecach“.

Wowčer-Wjelkowski

Boža martra
w
Njeswačidlskim
Božim domje

Prědowanje na Serbskim cyrkwinskim zeńdženju w Budyšinje

Ps. 122, 1—3.

Ja so wjeselu, tak tu steji. Ja so wjeselu, zo budžetej mojej noze stać w twojich wrotach, Jeruzalemje, zo potajkim do Božeho doma pońdu. Džensa bychmy prajili: zo je kemš a njeđzela, zo budu tam sobu spěwać a Bože słowo słyšeć. Je to pak woprawdže wěrnó, zo so na to wjeselu? Abo du tam kaž tupy, po zwučenym wašnju, na džensnišim zeńdženju bychmy prajili: ze začuwanjom wěsteje přislušnosće jako cyrkwinski zastupjer abo přistajeny, dokelž sym to w swojim času slubił? Jasne je: Njeńdu-li tam z wjeselom, potom je w mojim křesćanskim stawje něšto w njeporjedze, potom znajmjeńša prawje njerozymju, što z njeđzel-skim kemšenjom je. Tehodla chcemy džensa wo tym najprjedy porěčeć.

Čehodla ke mši chodźimy? Chcemy so „natwarjeć“, tak prajimy, a to je prawje, tak steji tež w Nowym Zakonju. Ale čehodla w kemšach, njeje to runje tak derje doma móžno, hdžež mam swój radio z jeho mnohimi a wěsće tež druhdy rjanymi poskićenjemi? Nimaš doma někajki čichi kućik a čichu hodžinku? Ale je to woprawdže wěrnó? A hdže wostanje wosada, zjednoćenstwo? Hdy by so wo to jednało: Ja jenož zbožny, njeby so wjele zapřećiwić hodžalo. Ale w našim psalmje steji: Jeruzalem je město, hdžež so z h r o m a d Ź u j a ! Tak nam praješe znaty Ochranowski hrabja: Bjez zjednoćenstwa abo towaršnosće žane křesćijanstwo! A njedawno słyšach, zo bě něchtó prajil, zo dyrbjeli so w kemšach rozhladować, hać su tam tež druzi, hać tam je naš susod abo druhi znaty. A njeposylnja to našu wěru, zo słyšimy druhich spěwać a widźimy so modlić a posluchać? Boži lud so tam zhromadźuje, Boži lud starych časow runje tak kaž tón z našeje doby. Wosebje tam před nami steji tón, kiž běše najwjetši mjez wšitkimi, jeho tam słyšimy wučić, napominać a spokojeć. Kak wulki je naš Boh, kiž njeznaje žanych mjezow ani časow ani městnow, rasow a kulturow! Sedźimy w jonym a samsnym Božim domje, kiž smy hewak, wonka w swěće, tak wšelakori: nic jenož bóle bohaći a bóle chudzi, tež či ze wše-

lakimi nahladami, džensa bychmy prajili: či z prawicy a či z lěwicy, tajcy, kotřiž so hewak lědma hdže zhromadźuja, runjež jedyn při druhim bydla, haj, kotřiž runje tutech nahladow dla sebi wonka napřecostej, so lědma widža a so tež widžeć njechaja. Boži dom je husto jeničke městno, hdžež so zhromadźuja, hdžež je jim někak wědomne, zo tola hromaduslušamy, zo je při wšěch rozdžělach tajny zwisk mjez nami, mamy jeneho knjeza nad sobu wšitcy, mamy pak tež jenu nadźiju tehodla. Tu w Božim domje so widźimy, wěmy wo našej nuzy, smy na nju dopominani, haj, tu so jedyn za drugeho modlimy; tu pak so tež prašamy: Hdže je twój bratr Abel?

A tehodla dže tu wo našu zamołwitosć jeneho za drugeho: Jeruzalem je město, hdžež so zhromadźuja. Hdy by tola temu tak było pola nas! Boži dom narodne a nabožne srjedzišće w jonym! A kak je wšo tak hinak! Zwonknje a znutrknje žaneho dorozymjenja! Kak nas to boli, zo roztorh. šćěpjenca tež runje tu mjez naš mały ludźik dže! Budže to junu hišće hinak? Wěmy, kak ie na tym wina lochkomyslnosć a komodnosć a niewjedženje wo twm, što naše kemše su, zo ie to duch našeho časa, zo smy zhubili sriedzišće wšeho, našeho Boha. Hai, wo twm wěmy. Wěmy pak tež wo našej winje, wo winje nas

prědarjow, zo nam njeje přeco date, Bože swjate słowo prawje a časej přiměrjene připowjedać, ale to směm prajić, zo so wo to chutnje procujemy; pola nas w našich zeńdženjach so džěla. Ale wěmy tež wo winje chutnje myslacych křesćanow, zo njejsu wjeselši a zmužičiši. A nětko so na was wobročam, kiž sće so džensa zešli, džakujemy so wam wutrob-nje, zo sće přišli, prošu pak was kaž lubje móžno, zo byšće swoju zamołwitosć začuwali. Z cyrkwinskim předstajerjom być je drje wulka hódnosć a dostojnosć, ale dary maja nadawki, a te mamy wšitcy widžeć. My trjebamy cyrkwinskich předstajerjow a přistajenych a přecelow, kotřiž jenož na to njekedžbuja, zo by so wšo porjadnje měło w cyrkwi, wěm, kelko wažnych wěcow to je, my trjebamy přede wšěm tajkich, kotřiž so sami zhromadźuja, kotřiž tu su, mjenujcy w kemšach, kiž so z nami hromadu za dušine zbože swojeje wosady staraja, kiž sebi zwěrja, tež nam předarjam z radu a ze skutkom pomhać, kak by so Bože słowo hišće žiwišo a a jasnišo připowjedać měło, kiž so z nami hromadu modla, z krótka tajkich, kotřiž wjedža, zo njejsmy dawno hišće Jeruzalem, hdžež so zhromadźuja. Trjebamy wjacj zwiska a zjednoćenja mjez sobu. Wjeselmy so, zo je džensa mała kroćel w tym doprědka činjena! Zhromadźujmy so! M-a.

Měrc 1954

Křesćijenjo maja so jako džěci Bože wopokazać w tutym swěće. List na Efes. 5, 1—9.

Stejimy srjedža w póstnym času, kiž nas wjedže ke křižej na horje Golgatha, kiž wobzamknje Jězusowe skutkowanje na tutej našej zemi. Štož steji w tutym žiwjenju jako křesćijan, tón budže kaž lěto zaso z nowa sobu nutř čehnjeny do chutnosće tutoho póstneho časa. Přetož tutón čas chce nas dopomnić na najwysi a naiwjetši wopor, kiž je w běhu wšěch časow so přinjesł za nas hrěšnych čłowjekow, hdyž je so na křižu dopjelnilo wěšćenje profety Jezajasa: „Zawěsće, wón nje-seše naše chorosće a nałožil sebi naše bolosće. Chłostanje leži na

nim, zo bychmy my měr měli, a přez jeho rany smy my zahojeni“.

Woltarna barba je w tutym času čémna, a tu a tam je so zdžeržalo stare dobre wašnje žarowanskeje kemšaceje drasty. Ale w poslednym kóncu słuša to tola sobu do teho, štož Luther mjenuje w 5. hlownej wučbje: „pěknny zwonkowny skutk abo počink“. Hdžež nam pak dže wo prawe rozumjenje tutoho časa, a hdžež nam dže wo to, zo bychmy z tutoho časa měli trajace žohnowanje, tam dyrbymy so procować wo zapřimnjenje toho, zo je Jezus čerpjenje a smjerc na so wzał, zo by nam puć a zastup k Wótcj a z tym k zbožnosći dobył. W tym leži wulki wumoženski skutk Jezusowy.

Nětk namakamy tež w druhich nabožinach, zo tež tam dze čłowjekam wo wumoženje; ale přeco je tam tak, zo woni mjenja, kaž bychy tajke wumoženje sej dobyć móhli ze swojimi mocami a skutkami. Jezus sam jenički praji: „Bjeze mnje njemóžeće ničo činić“, a zaso: „nichton njeprindže k Wótcej, chiba přez mnje“. Chrystusowy křiž je předowanje wo Božej hnadze, kotraž so po hrěšniku horjebjerje. Jow so předuje, zo je wumoženje luta hnada. Wo hnadze pak njecha čłowjeska hordosć ničo wědžeć. A tehodla steji swět husto we wojowanju přećiwo křižej a přećiwo Křižowanemu. Jow so dopjelni, štož je hižo stary Simeon w templu wo džěcatku Jezusu wěšćil: „Tón budže postajeny za znamjo, přećiwo kotremuž so rěčeć budže“. Štož pak tajku hnadu Božu zapřimnje, štož w tutym postnym času pod křižom Chrystusowym něšto zhoni wo wulkosci wopora, kotryž je so tu za nas hrěšnikow přinjesl, na tym so dopjelni, štož Paulus praji: „Je-li što w Chrystusu. tón je nowe stworjenje“. Tón budže tež kmany a hotowy k temu, štož sej naše słowo žada, mjenujce, zo maju

Křescijenje so wopokazać jako džěci Bože w tutym swěće.

Wono je woprawdže tak, a njemóže tež hinak być: w srjedzišću wšeho křesciijanskeho připowjedanja steji a ma stać Jezus Chrystus. A hdyž je temu tak w každym času cyrkwineho lěta, tola přede wšěm nětko w postnym času, kotryž staji srjedza mjez nas dopomnjeće na tu lubosć, z kotrejž je Chrystus nas lubował, a je so za nas podal za dar a wopor. Bohu k slódkemu wonjenju. Pawoł chce tu křesciijanow efesiskeje wosady napominać, zo bychy swoje žiwjenje wjedli jako džěci Bože w tej samsnej lubosci. Štož pak plaći tam za Efesiskich, to ma tež hišće džensa za nas runu važnosć. Wěmy, kak dyrbymy přeco zaso slyšeć ze strony swěta tamny tórny porok, kaž by křesciijanska nabožina tu jenož činić měla z wěčnosću, a zo by tehodla čłowjekow njekmanych činiła za žiwjenje tu na zemi a za nadawki wšědnego žiwjenja. Runje nawopak je: Či najlěpsi a najswěrnisi křescijenje su we wšěch časach přikład dali, zo so wědžachu stajenych do tuteho swěta, a su swoje

křesciijanstwo tež z tym wopokazali, zo su swoje přislušnosće w swojim zemskim powołanju, w službje na swojim ludu a za swój lud dopjelnili. A hdyž tež je a wostanje wotkyknjeny kónc kóždého křesciijana wěčnosć, tola tež ze wšej jasnosću prajimy, zo je tu na swěće nam date městno, hdžež mamy wopokazać, zo nam přindže wot Chrystusa móc a wjesolósć k temu, štož so tu wot nas žada. K temu pak je nuzne, zo stejimy w lubosci. A to ma być lubosć. kotraž ma swój posledni založk w lubosci, z kotrejž je nas Jezus Chrystus najprjedy lubował. W tym pak so zjewi, zo tajka lubosć njeje slabosć, ale móc. Zo je Jezus přišoł do tuteho swěta, jeho předowanje, jeho cyle žiwjenje hač do smjerće běše lubosć. luta wěrna njesebična lubosć. Štož pak tuteho Jezusa znaje, tón tež wě, zo je bjez bojósće stał přećiwo swojim mócnym njeprěćelam, zo je mužnje farizejskim a pismawučnym prajił: Běda wam! To njeje slabosć, ale móc, kaž je jeho lubosć jeho čerila, hdyž je templ wučisćil.

Tajku lubosć, kotraž nam dawa móc, trjebamy tež my, hdyž chcemy po jeho słowje so wopokazać jako Bože džěci. Štó njewě, kak ćežko nam hižom to padnje, štož tu Pawoł praji: „kurwarstwo

pak a wša nječistosć abo lakomstwo njedyrbi tež mjez wami mjenowane być, jako so swjatym sluša; tež nic njehorne słowa a nablazne rěče abo žorty, kiž wam njepristeja“. Wěmy, kak wjele čese su hrěchi a spytowanja, z kotrymiž mamy so džensa runje tak bėdžić, kaž wěrjaci přenjeho časa.

A jow dze wo twoju dušu, wo twoju zbóžnosć. A jow dze tež wo křesciijanstwo, kotrejž čerpi, hdyž smě swět z prawom na tajkich křesciijanow pokazać, kiž so nima-ja po Knjezowej woli. To je naš nadawk, to je naša přislušnosć, zo swětej pokazamy, zo njechamy z hrěchom ničo činić mēc. To budž tež twoja česć, zo swoje žiwjenje stajiš pod Bože słowo a pod jeho swjatu wolu. A hdžež knježi hrěch, tam daj so napominać wot Pawoła: „Tehodla njebudže jich towaršojo“.

Jow rěka: zo dyrbymy wojować. Tu steji nam napřećiwo zly stary njeprěćel. A jow plaći, zo móc naša dobyć njemóže. Hdyž chcemy swój nadawk dopjelnić a chcemy chodzić jako džěci swěta, dha dyrbymy so dać z mocu wuhotować wot Jezusa, Z nim změjemy dobyće. Zo by tež w tebi tuta móc skutkowała a zo by tež ty měl tajke dobyće. To daj Bóh. Hamjen. W.-W.

Kantor Pětr Pawoł Krawc-Wujezdžanski njebohi

Narodźiwši so 30. 8. 1885 w Kojecach pola Kubšic bu Pawoł Krawc, jako bě ludowu šulu w Poršicach a poslednje štyri lěta w Budyšinje wuchodzil, z wučomcow Krajnostawskeho seminara w Budyšinje. Tu hižo so wupokaza, zo bě z wumělskimi darami wosebje wobhnadzeny a to w hudźbje runje kaž w molerstwje. Wo jstwjje mam jeho wobraz delnjolužiskeje wsy wisajo, kiž je w lěće 1905 zhotowil. W lěće 1905 na Schadzowancy studowaceje młodžiny w Malešecach za serbstwo zahorjenaj, wubėdžichmoj sebi pola direktora seminara dowolnosć, zo smėdžachmy serbske towarstwo šulerjow seminara, „Swobodu“, kiž bě so zakazało, znowa založić. Při pohrjebje našeho najslawnišeho hudźbnika Kocora w Ketlicach swjatkovnu pónželu 1904 položichmoj za tute towarstwo wěnc na row. Zahorjeny za Serbstwo nastupi wón swoje přenje wučerske městno we Wor-

cynje. Po swojej wojskej službje bu wón z pomocnym wučerjom w Čerwjonych Noslicach, doniž sebi jeho Hornjo-Wujezdžanska wosada w l. 1910 za šulskeho wjednika a kantora njewuzwoli. Tuta wosada bě hižo tehdy jara přeněmčena, tak zo tam jako serbski horliwec „Na bjeznadžijnej straži“ steješe. Ze wšej swěru je pak přeco swojej wosadze hač do lěta 1945 jako wučer a jako kantor, doniž loni ćežko njeschori, služil. Wulko-Wosyčanski młyn bě sebi před lėtdžesatkami kupil a jako swój wumjenk wutwaril. Tam pak njeje wotpočinka namakał. Po ćežkej chorosći 17. 2. zemře a bu njeđzelu po tym z přewodom cyleje wosady, kiž z tym zjawnje pokaza, kak swojeho kantora lubowaše a česćeše, chowany. Tam namka zemřety skónčnje swój měr, kaž pohrjebna rěč z tym tekstom z 4. psalma wupraji: „Ja ležu a spju cyle změrom“. Wowčer-Wjelkowski

Moje pućowanje do Jeruzalema

(Farar Wjeńcko-Dešnjanski †)

I.

Po puću

Jeruzalem! Ty město wysoke!
ach był ja we tebi!
Tam horje tak
so z wutrobu mi chce,
zo njejsym při sebi.
Moj duch chce wyše horow
a wyše runinow
do tamnych złotych dworow
a wotsal chwata jow.

Jeruzalem je natwarjene, zo by město bylo, hdžež so zhromadza; tole słowo 122. psalma płaci, kaž hižom w starych časach, tak hišće džensa. Do Jeruzalema, do wysoke natwarjenego města, čahachu něhdy pobožne džěci Izraelske na ročne časy ze spěwanjom tamneho psalma: Ja wjeselu so teho, štož je mi rěcane, zo pońdžemy do Božeho domu a zo budža naše nohi stać w twojich wrotach, Jeruzalemje! Do Jeruzalema čahnychu tež něhdy ludy z nawječorneho boka ewropy, zo bychu křescijanam swjate města z ruki njewěrjacych wutorhnyli. Tam čahaju tež nětkle hišće každe lěto po tysacach pobožni křescijenjo, zo bychu te swjate města wobhladali, na kotrež stej tež raz woči Zbožnika hladalej, a po tych drohach chodžili, po kotrychž je tež naš Wumožnik chodžil. Wosebje wulka pak bě syla pućowarjow, kotřiž so lěto 1910 na puć do Jeruzalema hotowachu. Džěše džěn wo to, přitomny być při wuswjećanju noweho křescijanskeho domu na Wolijowej horje. Mjez tymi, kotřiž radostni tele dny w Jeruzalemje přebywachu, běch tež ja, a chcu nětko lubym čitarjam „Pomhaj Bóh“ něšto wo tym powjedać, štož sym po puću widzał a nazhonil.

Pućowanje so započa 3. džen jutrow. Rano zahe bórzy po štyrjoch wujědžech z Dešna. Čah lećeše zo mnu chwatajce a donjese mje přeni džen do Wiena a na druhi džen do Triesta. hdžež dyrbjachmy do lódže přestupić. Hdyž štwórtk wocućich, slyšach někajke dziwne šumjenje a njewědžach z woprědka, što dyrbi to być. naposlědku pak spóznach, zo bě so w nocé mócný wětr zběhnył, kotryž rěka „Triescanska bora“.

Štož potom wonka ničo činić

nima, tón radšo doma wostanje, přetož na hasach wětr ludži ke chěžam abo na zemju wrjeska. Po měsće so tolste powjazy připinachu, za kotrež dyrbjachu so ludžo džeržeć, je-li zo njechadžichu so dać z wětrom do morja čisnyć, kaž bě so jenemu z našich sobupućowarjow stalo. Při samym so zatepi. Na zbože běchu tam někotři z čolmami, kotřiž jeho hišće žiweho wučahnychu, ale wjesele na dalšim pućowanju bě jemu zašlo. Tež dwaj druhej pućowarjej zhubištaj nadžiju, wročištaj so a jědžěštaj radšo do Italskeje.

(Pokročowanje scěhuje)

Z našich wosadow

Bibliska wustajenca w Budysinje

W nowembrje zašeho lěta wotmě so w Budyšinje bibliska wustajenca, hdžež pokazachu biblije a nowe zakony we wjele rěčach. Jara chwalobne běše, zo so tež wšě eksemplary z napisami derje a prawje wukładowachu, wosebje tež wosebity džěl serbskich biblijow. Njeje pola nas husto temu tak, zo su serbske wukładowanja prawe a wěcowne. Dyrbi so na každy pad připoznać, zo běše so cyła wustajenca z wulkej prócu přihotowala a zestajala.

Minakał. Njedzeli, 24. januara 1954. swjećeštej staraj Simonec mandželskaj w Minakale swój złoty kwas. Slyšachmy w Božim domje słowa 103. psalma: „Chwal Knjeza moja duša a njezabudž, štož je či dobreho činił“. Simonec mandželskaj staj přeco každu njedzeli swěrnje serbsku Božu službu wopytaloj. Bóh Knjez spožć jimaj miły wječor žiwjenja.

W januarje wuhotowachmy bibliski tydžen w tepjenej loži wo lisće Jakuba a to každy wječor serbsce a němce. „Wo dobrych skutkach wěry“. By dobre było, hdy bychu wosadni tekst sej druhdy přečitali, je to tež džěło přihotowanja. Tak so tež pola ras tekst předowanja jedyn tydžen doprědka kemši wozjewi. Potom njewočakujemy ničo noweho abo rjaneho. ale wukładowanja teksta w našim času.

Droby. Wulka zrudoba je začahnyła do Hanušec doma w Dro-

bach. Nowe lěto je Hanušec wowka wumrjela. 18. 1. 1954 wusny mloda Hanušec mać w Budyskej chorowni w starobje 45 lět, 5 mėsacow a 6 dnjow. Wona zawostaji zrudzeneho mandželskeho a dvě džowce. Jena holca chodži hišće na paćerje. 22. januara smy Hanušec mać na Minakalskim pohrjebnišću pohrjebali. „Zbožni su zrudni, přetož woni budu troštowani“. (Śc. Mattheja 5/4) Loni nazymu bu bratr wudowca twarski mištr a česla Hanuš z tuteje časnosće w Minakale wotwołany. Zemrěty běše wobnowjenje cyrkwi w lěće 1934 wobstaral.

Minakał. Wukřcene buchu 44 džěci, mjez nimi 24 holcow. Křcenska Boža služba so wotměwa každu druhu njedzeli mėsaca popońdnju w 14 hodž. Paćerskich džěci běše 44, mjez nimi 19 holcow. Wěrowanjow mējachmy 15 a chowanjow 20. Tri chowanja wotmě katolski farar z Radworja na našim pohrjebnišću. Spowědných hosći bě 534, a to 350 žonow a 184 mužow. Njedzeli Cantate 1953 wuhotowa w našim Božim domje Njeswarski cyrkwinski chór spěwnu Božu službu, kotraž njeběše hubjenje wopytana. Młoda wosada so tež porjadnje schadžuje, je wšak jara mała črjódka. Každu njedzeli mamy Božu službu za džěci a to němce, dokelž Serbja ze swojimi džěćimi němce rěča! Mějachmy tež dwaj wosadnj wječoraj w Božim domje. Chcemy to, da-li Bóh, dale činić kaž bywa to tež w druhich wosadach. W septembrje 1953 bu nowe cyrkwinske předsydstwo wuzwolene a to 5 Němcow a 5 Serbow. Njebudže lochko, wulku liwkosć tež w tak mjenowanych křescanskich swójbach přewinyć. Každu njedzeli přeprašuju naše stare zwony ze 14. lětstotka serbskich wosadnych k serbskim Božim službam a němskich k němskim. Naše nowe předstějicerstwo ma za to tež zrozumjenje a ani na to njemysli, zo by so předowanje w serbskej rěči přikróćilo abo wotstronilo. Je tež w našej wosadze črjódka swěrných a wjele liwkich. Husto runje či, kiž maju cyrkej mohł rjec před durjemi. kemši njechodža. Dokelž je „słowo Bože wótre kaž mječ“ (Hebr. 4/2) tež za našeho stareho čłowika? ?